

УКРАЇНА
ВИЩА РАДА ПРАВОСУДДЯ
ЧЛЕН ПЕРШОЇ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ПАЛАТИ
РОЗВАЛЯЄВА ТЕТЯНА САМУЇЛІВНА
УХВАЛА

14 січня 2021

Київ

89/0/18-21

Про залишення без розгляду та повернення дисциплінарної скарги Селютіна В.П.

Член Першої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя Розваляєва Тетяна Самуїлівна, здійснивши попередню перевірку дисциплінарної скарги Селютіна Володимира Павловича стосовно судді Золочівського районного суду Харківської області Чернової Олени Вікторівни,

встановила:

до Вищої ради правосуддя 21 грудня 2020 року (за вхідним № С-1893/4/7-20) надійшла дисциплінарна скарга Селютіна В.П. на дії судді судді Золочівського районного суду Харківської області Чернової О.В. під час розгляду справи № 622/639/18.

Відповідно до протоколу автоматизованого розподілу справи між членами Вищої ради правосуддя від 22 грудня 2020 року вказану дисциплінарну скаргу для проведення попередньої перевірки передано члену Першої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя Розваляєвій Т.С.

Пунктами 1, 2 частини першої статті 43 Закону України від 21 грудня 2016 року № 1798-VIII «Про Вищу раду правосуддя» (далі – Закон № 1798-VIII) встановлено, що член Дисциплінарної палати, визначений для попередньої перевірки відповідної дисциплінарної скарги (доповідач): вивчає дисциплінарну скаргу і перевіряє її відповідність вимогам закону, за наявності підстав, визначених пунктами 1-5 частини першої статті 44 цього Закону, - повертає дисциплінарну скаргу скаржнику.

За результатами попередньої перевірки дисциплінарної скарги встановлено таке.

На розгляді Валківського районного суду Харківської області перебувало кримінальне провадження № за обвинуваченням,

у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною другою статті 367 Кримінального кодексу України.

Валківський районний суд Харківської області ухвалою від 16 квітня 2018 року кримінальне провадження № _____ за обвинуваченням _____ у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною другою статті 367 КК України, закрив. _____ звільнив від кримінальної відповідальності за вчинення зазначеного злочину у зв'язку із закінченням строків давності. Цивільний позов _____ залишив без розгляду.

У червні 2018 року _____ звернувся до суду з позовом у порядку цивільного судочинства, з урахуванням змін до нього, просив стягнути з відповідачів _____ та АК «Харківобленерго» матеріальну та моральну шкоду, завдану злочином.

Позовні вимоги обґрунтовані тим, що _____, працюючи на посаді начальника Валківського району електричних мереж енергооб'єкту Харківських розподільних електричних мереж АК «Харківобленерго», достовірно знаючи про вимоги статті 112 Земельного кодексу України, статті 32 Закону України «Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів», пунктів 5, 8, 9, 13, 15, 23 Правил охорони електричних мереж, затверджених постановою Кабінету Міністрів України № 209 від 4 березня 1997 року, пункту 12.7.10 «Технічна експлуатація електричних станцій і мереж. Правила» ГKD 34.20.507-2003, затверджених наказом Міністерства палива та енергетики України від 13 червня 2003 року № 296, в період з 11 березня 2011 року по 24 липня 2011 року, виконуючи організаційно-розпорядчі функції, будучи службовою особою, допустив несумлінне ставлення до виконання своїх обов'язків, що спричинило тяжкі наслідки у вигляді смерті людини – _____, який є сином позивача.

Рішенням Золочівського районного суду Харківської області від 23 червня 2020 року, залишеним без змін постановою Харківського апеляційного суду від 19 листопада 2020 року, відмовлено у задоволенні позову _____ до _____, АТ «Харківобленерго» про стягнення матеріальної та моральної шкоди.

Суди обох інстанцій виходили з того, що відповідно до ухвали Валківського районного суду Харківської області від 16 квітня 2018 року _____ звільнено від кримінальної відповідальності за вчинення злочину, передбаченого частиною другою статті 367 КК України, у зв'язку із закінченням строків давності. При цьому в ухвалі зазначено про викладені в обвинувальному акті обставини та про думку органу досудового розслідування щодо вчинення _____ злочину, вказано про можливість застосування положень частини першої статті 49 КК України при наявності згоди особи на звільнення від кримінальної відповідальності за не реабілітуючими підставами, а не за умови

визнання особою вини. Крім того, суди послалися на частину шосту статті 82 ЦПК України, відповідно до якої ухвала про закриття кримінального провадження і звільнення особи від кримінальної відповідальності, які набрали законної сили, є обов'язковими для суду, що розглядає справу про правові наслідки дій чи бездіяльності особи, стосовно якої ухвалена ухвала суду, лише в питанні, чи мали місце ці дії (бездіяльність) та чи вчинені вони цією особою.

У дисциплінарній скарзі скаржник висловлює незгоду із судовими рішеннями обох інстанцій.

Перевіряючи матеріали дисциплінарної скарги, доходжу до такого висновку.

Вимоги до дисциплінарної скарги та порядок її подання встановлено статтею 107 Закону № 1402-VIII.

Стаття 106 Закону № 1402-VIII визначає підстави дисциплінарної відповідальності судді. Зокрема підпунктом «б» частини першої статті 106 цього Закону визначено, що суддю може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності в порядку дисциплінарного провадження за умисне або внаслідок недбалості незазначення в судовому рішенні мотивів прийняття або відхилення аргументів сторін щодо суті спору.

Пунктом 3 частини другої статті 107 Закону № 1402-VIII визначено, що скарга повинна містити конкретні відомості про наявність у поведінці судді ознак дисциплінарного проступку, який відповідно до частини першої статті 106 цього Закону може бути підставою для дисциплінарної відповідальності судді.

Системний аналіз вказаних вище норм права дає підстави для висновку, що "право на розгляд скарги" не є абсолютним. Воно може підлягати обмеженням, що допускаються, оскільки право на доступ за своєю природою вимагає регулювання державою.

Тому правила, що регулюють офіційні кроки, які мають бути дотримані при подачі дисциплінарної скарги, спрямовані на забезпечення належного здійснення контролю додержання закону та етики в діяльності суддів і прокурорів, зокрема, принципу правової визначеності, який стверджує, що обмеження основних прав людини та громадянина і втілення цих обмежень на практиці допустиме лише за умови забезпечення передбачуваності застосування правових норм, встановлюваних такими обмеженнями. Тобто обмеження будь-якого права повинне базуватися на критеріях, які дадуть змогу особі відокремлювати правомірну поведінку від протиправної, передбачати юридичні наслідки своєї поведінки.

Отже, надмірний формалізм скарги може привезти до невизначеності відповіді на неї.

Таким чином, звертаючись до Вищої ради правосуддя зі скаргою про притягнення судді до дисциплінарної відповідальності, скарга має містити, зокрема фактичні дані (свідчення, докази), що підтверджують зазначені

скаржником відомості.

Попередньою перевіркою дисциплінарної скарги встановлено, що скаржник не погоджується із висновками суду першої та апеляційної інстанцій, тоді як на конкретні відомості про наявність у поведінці судді ознак дисциплінарного проступку, який відповідно до частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII може бути підставою для дисциплінарної відповідальності судді, не зазначає.

Відсутність посилення на ці відомості свідчить, що скарга подана без додержання вимог, визначених у пункті 3 частини другої статті 107 Закону України № 1402-VIII.

За таких обставин попередньою перевіркою не встановлено відомостей, які вказували б на підстави для притягнення судді до дисциплінарної відповідальності.

Водночас наведене вище свідчить, що доводи скарги фактично зводяться до висловлення незгоди із рішеннями судів, проханням здійснити переоцінку доказів та вже встановлених судом обставин, що виходить за межі повноважень Вищої ради правосуддя, розгляд заяв якою покликана забезпечувати незалежність судової влади, а не можливість проведення "розгляду заради розгляду".

Відповідно до частини першої статті 124 Конституції України правосуддя в Україні здійснюється виключно судами. Суддя, здійснюючи правосуддя, є незалежним та керується верховенством права (частина перша статті 129 Конституції України). Виключно законами України визначаються судоустрій і судочинство. Порядок здійснення правосуддя регламентується відповідним процесуальним законодавством України. Процесуальні акти і дії суддів, які стосуються вирішення питань підвідомчості судам спорів, порушення і відкриття справ, підготовки їх до розгляду, судовий розгляд справ у першій інстанції, в касаційному і наглядовому порядку та прийняття у них судових рішень належать до сфери правосуддя і можуть бути оскаржені лише в судовому порядку відповідно до процесуального законодавства України. Позасудовий порядок оскарження актів і дій суддів, які стосуються здійснення правосуддя, неможливий (рішення Конституційного Суду України від 23 травня 2001 року у справі № 6-рп/2001).

З даних Єдиного державного реєстру судових рішень встановлено, що представником

подана касаційна скарга на рішення Золочівського районного суду Харківської області від 23 червня 2020 року та постанову Харківського апеляційного суду від 19 листопада 2020 року у справі за позовом

до , Акціонерного товариства «Харківобленерго» про стягнення матеріальної та моральної шкоди.

Ухвалою Верховного Суду у складі судді Касаційного цивільного суду

Осіяна О. М. від 23 грудня 2020 року наданий строк скажнику для усунення недоліків касаційної скарги. Отже оцінка законності рішень судів першої та апеляційної інстанції буде надана судом вищої інстанції.

Оскільки Вища рада правосуддя діє у межах повноважень, визначених у статті 131 Конституції України та статті 3 Закону № 1798-VIII, і не вправі оцінювати законність судового рішення та перевіряти його правовий зміст, то виключне право перевіряти законність та обґрунтованість судових рішень має відповідний суд згідно з процесуальним законодавством.

Пунктом 2 Монреальської універсальної декларації про незалежність правосуддя (1983 рік) визначено, що судді як особи є вільними та зобов'язані приймати безсторонні рішення згідно з власною оцінкою фактів і знанням права, без будь-яких обмежень, впливів, спонук, примусів, загроз або втручання, прямих або непрямих, з будь-якого боку і з будь-яких причин.

Пунктом 2 частини першої статті 44 Закону Закон № 1798-VIII передбачено, що дисциплінарна скарга залишається без розгляду та повертається скажнику, якщо вона не містить відомостей про ознаки дисциплінарного проступку судді.

Враховуючи наведене, дисциплінарну скаргу слід залишити без розгляду та повернути скажнику.

Керуючись статтею 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», статтями 42 – 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», член Першої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя

ухвалила:

дисциплінарну скаргу Селютіна Володимира Павловича стосовно судді Золочівського районного суду Харківської області Чернової Олени Вікторівни залишити без розгляду та повернути скажнику.

Ухвала оскарженню не підлягає.

**Член Першої Дисциплінарної палати
Вищої ради правосуддя**

Т.С. Розвалясва